

Parlamentul
Republicii Moldova

№ 4-07 nr. 546
9 noiembrie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (nr. 389 din 01.11.2023)

Examinând proiectul de lege menționat, prin prisma prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Direcția generală juridică expune următoarele considerente.

I. Obiecții de ordin general

1. Proiectul de lege a fost înaintat de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, adoptarea cărora ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel în concordanță cu prevederile art. 66 și art. 72 din Constituție.

3. Proiectul de lege a fost elaborat în vederea transpunerii art. 2, 5, 6c, 7, 9, 10 și Anexa III din Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010; a art. 3a, 13 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005.

4. Conform notei informative la proiect, finalitățile urmărite constau în: armonizarea legislației naționale cu prevederile acquis-ului european; depășirea provocărilor la securitatea aprovizionării cu gaze naturale prin sporirea rezilienței sistemului energetic în cazul unei crize; micșorarea impactului

evenimentelor excepționale în sectorul gazelor naturale asupra economiei și asigurării aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor finali; atingerea unui nivel admisibil de securitate energetică, asigurând în același timp aprovizionarea consumatorilor finali cu gaze naturale, la prețuri accesibile; dezvoltarea și modernizarea infrastructurii existente în scopul asigurării securității energetice a statului.

5. Din punct de vedere al dreptului european, transpunerea și implementarea actelor comunitare menționate este importantă în contextul realizării angajamentelor Republicii Moldova, ce rezultă din Anexa VIII la Capitolul 14 „Cooperarea în sectorul energetic” din Titlul IV al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat de Parlament prin Legea nr. 112/2014.

Din analiza întreprinsă asupra proiectului de lege în raport cu reglementările cuprinse în actul comunitar supus transpunerii, a rezultat că într-o manieră generală, autorii proiectului de lege au ținut cont de prevederile europene. Soluțiile cuprinse în proiectul de lege nu contravin dreptului european, înscriindu-se, astfel, pe linia îndeplinirii angajamentelor asumate de Republica Moldova față de Uniunea Europeană.

6. În Declarația de Compatibilitate, întocmită de Centrul de armonizare a legislației nr. 31/02-69-10213 din 26 septembrie 2023, s-a apreciat că, proiectul național asigură transpunerea selectivă a Regulamentului (UE) 2017/1938 și Regulamentului (CE) nr. 715/2009.

7. Proiectul de lege este însoțit de avizele autorităților responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, respectându-se astfel, cerința stabilită la articolele 25, 32 și 35 din Legea nr. 100/2017.

8. Întrucât soluțiile propuse în proiect vizează și autoritățile administrației publice locale, proiectul de act normativ a fost supus avizării de către Congresul Autorităților Locale din Moldova, fiind astfel, în acord cu principiile de bază ale administrației publice locale, consacrate la art. 109 din Constituție.

II. Privitor la concordanța proiectului de lege prevederilor legislative și respectării normelor de tehnică legislativă

1. Referitor la clauza de armonizare, pentru a fi în corespundere cu practicile comune de redactare, propunem ca mențiunile cu privire la identificatorul unic al documentelor europene pe portalul EUR-Lex, textul ”CELEX: 32017R1938,” să fie exclus. Obiecția este valabilă și pentru pct.1 liniuțele a doua și a treia ale Art. I din proiect.

2. Art. I, modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale

1) pct. 2:

- privitor la substituirea cuvintelor „*cont de echilibrare operațională*” cu cuvintele „*cont operațional de echilibrare*”, **semnalăm**, că această formulare este prevăzută doar la art. 2, prin redarea noțiunii „cont de echilibrare operațională”. Legea nu utilizează pe tot cuprinsul acesteia alte cuvinte de acest gen. În situația creată, este necesar ca propunerea de modificare a noțiunii vizate să fie plasată în pct.3 al Art. I, după subpct.2), având următoarea redacție:

„3) noțiunea „*cont de echilibrare operațională*” se va substitui cu noțiunea „*cont operațional de echilibrare*”;

- cu referire la substituirea cuvintelor „*pe piața*” cu cuvintele „*în sectorul*” din conținutul: art. 40 alin. (9); art. 70 alin. (10); art. 104, în denumire și alin. (5) lit. b); art. 105 în denumire și alin. (1), (2), (4), (7), (9), (10); art. 106 alin. (1)-(3), art.107 alin.(1) lit. i), **atenționăm**, că prin adoptarea Legii nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, în tot cuprinsul Legii, cuvintele "*situație excepțională pe piața gazelor naturale*", la orice formă gramaticală, au fost substituite cu cuvintele "*situație excepțională în sectorul gazelor naturale*" la forma gramaticală corespunzătoare. Respectiv, cuvintele „*pe piața*” au fost substituite deja cu cuvintele „*în sectorul*”, pentru care motiv, propunerea înaintată urmează a fi exclusă din proiect;

2) Art. 2:

- la noțiunea „*certificare*”, având în vedere că în cuprinsul noțiunii se propun a fi înserate 3 modificări, pentru o redare concisă a propunerii înaintate, sugerăm expunerea noțiunii „*certificare*” în următoarea redacție:

„*certificare – procedură în cadrul căreia se examinează respectarea de către operatorul sistemului de transport, de către operatorul instalației de stocare a cerințelor privind separarea și independența acestuia, precum și a altor cerințe relevante impuse operatorului sistemului de transport, operatorului instalației de stocare prin prezenta lege, și care constituie o condiție pentru desemnarea prin licențiere a operatorului sistemului de transport, a operatorului instalației de stocare*”;

- la noțiunile „*debitul de extracție*” și „*debitul de injecție*”, având în vedere, că la pct. 2 din proiect, s-a propus, ca pe tot cuprinsul Legii, cuvintele „*depozit de stocare*” să fie substituite cu cuvintele „*instalație de stocare*”, este inutilă în continuare, de reiterat aceeași modificare.

În plus, relevăm că cuvintele „*depozit de stocare*” este utilizat de multiple ori pe parcursul Legii, inclusiv în cuprinsul noțiunilor „debit de extracție”, „debit de injecție”, „depozit de stocare”, „operator al depozitului de stocare”. De asemenea, se propun a fi instituite efectuate modificări prin

substituirea cuvintelor „depozit de stocare” cu cuvintele „instalație de stocare” și în noțiunea „operator al depozitului de stocare” prin expunerea acesteia într-o nouă redacție.

În situația creată, având în vedere că, pe de o parte, pe tot cuprinsul Legii s-a propus substituirea cuvintelor „depozit de stocare” cu cuvintele „instalație de stocare”, iar pe de altă parte, propunerea respectivă s-a propus a fi efectuată concomitent și noțiunilor/prevederilor din Lege, care utilizează terminologia respectivă, pentru a fi în corespundere cu rigorile tehnicii legislative, urmează a fi acceptate una din următoarele opțiuni:

a) fie înserarea în textul Legii a mențiunii privind substituirea cuvintelor respective, la orice formă gramaticală, pe tot cuprinsul Legii;

b) fie invocarea mențiunii privind substituirea cuvintelor invocate la noțiunile/articolele care utilizează formulele respective;

- la noțiunea „*stoc de securitate*”, pentru precizia normei, cuvântul „*entitatea*” propunem a fi substituit cu cuvintele „*entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate*”, denumire utilizată la art. 108¹ și art. 113.

3) Art. 39 alin. (5), pentru un spor de precizie redacțională, relevăm, că în Hotărârea Guvernului nr.683/2004 este utilizat textul „contractul de primire-predare la deservire tehnică a gazelor naturale”, pentru care motiv se va face substituirea de rigoare.

4) Art. 42¹, pentru a fi în acord cu terminologia utilizată în anexă, sugerăm următoarele:

- în denumirea articolului, precum și pe tot cuprinsul acestuia, se va utiliza termenul „*capacitate bidirecțională la interconexiuni*”;

- la alin. (1), substituirea cuvintelor „în conformitate cu cerințele stabilite în Anexă” cu cuvintele „în conformitate cu procedura de examinare a cererilor privind capacitățile bidirecționale la interconexiuni”. Ca alternativă, ar fi oportună și utilizarea textului „*cu respectarea procedurii stabilite în Anexă*”, după cum este prevăzut la alin. (3).

Cu referire la posibilitatea operatorului sistemelor de transport de a „obține o derogare de la obligația stabilită în prezentul alineat”, menționăm, că această „derogare” nu este reglementată la acest alineat, ci în anexă, pentru care motiv recomandăm revizuirea textului respectiv. Obiecția este valabilă și pentru alin. (2), care de asemenea urmează a fi examinat în raport cu prevederile cuprinse în anexă.

5) Art. 52¹:

- **alin. (1) enunțul al treilea**, întrucât art. 52 la care se face trimitere reglementează condițiile minime care urmează a fi respectate pentru a se asigura

independența operatorului depozitului de stocare, cuvântul „cerințelor” recomandăm a fi substituit cu cuvintele „condițiilor minime”;

- **alin. (7)**, pentru precizia normei, urmează a se specifica, din ce moment va curge termenul de 5 zile lucrătoare.

6) Art. 52²:

a) alin. (2):

- partea introductivă primul enunț, din considerentul că cerințele de certificare sunt prevăzute la art. 52¹, cuvintele „în prezenta lege” propunem a fi substituite cu cuvintele „la art. 52¹”;

- **lit. c)**, în contextul obiecției expuse la art. 52¹ alin. (1) enunțul al treilea, cuvântul „cerințelor” propunem a fi substituit cu textul „condițiilor minime/cerințelor de certificare”;

b) alin. (4) enunțul al doilea, dat fiind că art. 52¹ va reglementa „certificarea operatorului instalației de stocare”, pentru precizia normei, cuvântul „cerințelor” se va substitui cu cuvintele „cerințelor de certificare”

7) Art. 80:

a) alin. (3¹):

- **primul enunț**, pentru a fi în acord cu terminologia utilizată la art. 89, recomandăm substituirea textului „furnizorul care are impusă” cu textul „furnizorul căreia i-a fost impusă”. Obiecția este valabilă și pentru enunțul al doilea;

- **enunțul al doilea**, întru respectarea terminologiei consacrate în Lege, cuvintele „contractul de furnizare gaze” sugerăm a fi substituite cu cuvintele „contractul de furnizare a gazelor naturale”;

b) alin. (3³), întru respectarea termenilor juridici consacrați la nivel legislativ, cuvântul „resoluționarea” se va substitui cu cuvântul „rezoluțiunea”;

c) alin. (4¹), ținând cont de terminologia utilizată la art. 89, cuvântul „îndeplinirii”, la ambele cazuri gramaticale, se va exclude.

8) Art. 89:

- **alin. (3)**, privitor la propunerea de a stabili, ca drepturile și obligațiile furnizorului care furnizează gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public, precum și termenele și condițiile în care urmează să fie furnizate gazele naturale consumatorilor specificați la alin.(1) să fie stabilite în Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale și în Hotărârea adoptată conform alin. (2), menționăm, că potrivit redacției alin. (2) propusă în reglementare, prin Hotărârea adoptată în acest sens, *Agenția poate*

stabili condiții și cerințe specifice privind îndeplinirea obligației de serviciu public.

Prin formularea „*poate*” se subînțelege, că Agenția va dispune de un drept discreționar de a stabili condițiile și cerințele respective, pentru care motiv sugerăm substituirea textului „*și în Hotărârea*” cu textul „*și, după caz, în hotărârea Agenției*”;

- **alin. (3¹)**, pentru a fi în acord cu prevederile art. 89, sugerăm expunerea lit. a), b) și c) în următoarea redacție:

„a) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public refuză să îndeplinească obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali;

b) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public nu îndeplinește obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali, cu excepția situației în care neîndeplinirea obligației nu îi este imputabilă;

c) furnizorului căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public i s-a suspendat sau i s-a retras licența de furnizare a gazelor naturale”.

Sugestia înaintată este valabilă și pentru art. 90 alin. (13¹), în sensul expunerii lit. a), b) și c) cât și la art. 90 alin. (3¹)), după modelul propus. Atenționăm, că s-a produs o eroare de tastare la invocarea lit. d) în loc de lit. c), atât la art. 89 alin. (3¹), cât și la art. 90 alin. (3¹).

9) Art. 90;

- **alin. (8)**, pentru precizia normei, cuvintele „*în condițiile stabilite în prezenta lege*” urmează a fi revăzute, în sensul stabilirii concrete a prevederilor la care se face referință. Obiecția este valabilă și pentru art. 93;

- **alin. (8¹)**, în scopul clarității normei, cuvântul „*înainte*” recomandăm a fi substituit cu cuvintele „*înainte de deconectare*”.

10) Art. 114 alin. (16¹), pentru a fi în acord cu terminologia utilizată pe tot cuprinsul Legii, cuvintele „*capacității bidirecționale*” se vor substitui cu cuvintele „*capacității bidirecționale la interconexiuni*”.

11) La Anexă:

- **pct.3**, întrucât la pct. 1 lit. a) și b) se instituie spre reglementare „propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale” și „cererea de derogare”, iar la pct. 2 – „propunerea comună de dezvoltare a capacității bidirecționale” și „cererea de derogare comună”, recomandăm examinarea oportunității substituirii cuvântului „*propunerea*” cu textul „*propunerea/propunerea comună*” și a cuvântului „*cererea*” cu textul „*cererea/cererea comună*”. În

același context, la **pct. 2** cuvintele „cereri de derogare comune” propunem a fi substituite cu cuvintele „cereri comune de derogare”;

- la **pct. 4, 5, 6 și 8**, apare întrebarea, dacă prevederile acestora se vor aplica și la „recepționarea propunerii comune de dezvoltare a capacității bidirecționale” și la „cererea comună de derogare” și, dacă nu necesită o concretizare, în acest sens, în caz afirmativ;

- **pct. 7 enunțul al doilea**, pentru un spor de precizie normativă, cuvintele „conform prevederii respective” sugerăm a fi excluse, iar cuvintele „termenul respectiv” să fie substituite cu cuvintele „termenul indicat”.

3. Art. II, întrucât conform proiectului de lege (a se vedea art. 108³), se dispune că stimulentele sau compensațiile financiare se vor stabili în conformitate cu mecanismul prevăzut prin hotărâre de Guvern, sugerăm completarea acestui Articol cu o prevedere, care ar dispune, că Guvernul, într-o anumită perioadă de timp, va aproba actele normative necesare executării prevederilor prezentei legi.

4. Cu referire la consecutivitatea reglementării materiei, ținând cont, că potrivit art. 47 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare a legii, precum și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ, propunem ca Art. III să fie plasat înaintea Art. II.

În concluzie, menționăm că proiectul de lege poate fi supus examinării în cadrul ședințelor plenare cu luarea în considerare a obiecțiilor și sugestiilor prezentului aviz.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală

Ex: I. Băieșu
Tel: 551